

Església de Santa Maria de la Roqueta

Sant Martí de Tous

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: El Turó de la Roqueta. Al sud-oest del nucli urbà.
Emplaçament: Ctra de Bellprat, passar Fillol, trencar a l'esquerra a Cal Maginet i seguir fins la Roqueta
Alçada: 698

Coordenades:

Latitud: 41.53023
Longitud: 1.48455
UTM Est (X): 373573
UTM Nord (Y): 4598729

Classificació

Número de fitxa: 08226 - 122
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Medieval Romànic
Segle: XI-XII
Estat de conservació: Dolent
Notes de conservació: La coberta interior i murs que han estat reforçats amb totxos i el paviment del terra molt malmès.
Protecció: Legal i física
Observacions protecció: BPU. Catàleg bens a protegir POUM 2012
Número inventari: IPAC 6195
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat: Privada
Titular: Bisbat de Vic

Descripció

L'església de Santa Maria de Roqueta es troba situada en una zona elevada prop del castell de la Roqueta, dins l'antic terme del castell. L'església d'estil romànic de finals del segle XII consta d'una nau capçada per un absis que exteriorment té un perímetre poligonal de nou cares i l'interior és semicircular que es diferencia de la nau per uns contraforts. A l'absis s'hi obren tres finestrels, un dels quals actualment es troba tapiat, de doble esqueixada que finalitzaven en arcs de mig punt adovellats. A l'interior, sota dos dels finestrels s'hi documenten un total de tres fornícules finalitzades en arc de mig punt adovellat. L'absis sobre a la nau a través d'un arc lleugerament apuntat que es recolza, a cada costat, sobre unes columnes dobles coronades amb capitells i col·locades sobre unes bases amb plint comú. La coberta és de quart d'esfera i arrenca d'una cornisa, sostinguda per mènsules, que recorre per l'exterior part de la part superior de l'absis. Aquesta cornisa també es documenta la mur nord però no al mur sud, el qual ha estat més modificat. La coberta de la nau és mitjançant una volta ogival gòtica, que substitueix la primitiva coberta. Tant al mur nord com al mur sud, s'hi obrien dues absidioles, de les qual només es manté la del mur nord, coberta per una volta de quart d'esfera. L'absidiola del mur sud, s'intueix part de l'arcada malmesa per obres posteriors. L'accés a l'interior de l'església és mitjançant dos portals, un a la façana de ponent i l'altre a migdia (a l'absidiola del mur sud) cap d'elles de l'edifici original. El portal de ponent es coronat per una llinda de pedra.

Al mur de migdia s'hi adossa una annexa, construït amb carreus reaprofitats d'antigues edificacions, de planta rectangular amb la porta d'accés al mur de façana sud, corresponent a l'antic cementiri de Roqueta. El parament dels murs és de carreus ben escairats disposats amb filades regulars a trencajunt a excepció del mur sud, que presenta la reutilització de diversos blocs de pedra com fragments de finestres o pedres de cornisa provinents d'una primitiva construcció. En molts dels carreus s'hi documenten marques de picapedres com són fletxes, creus, un angle agut, un angle recte entre d'altres.

L'edifici mostra una desproporció entre la nau, excessivament petita, i l'absis i la posició extrema de les absidioles i la diferència dels paraments de l'església amb el mur de ponent. Aquests fets són indicatius de les refraccions dutes a terme, possiblement arran dels terratrèmols del segle XV, ja que la nau era més llarga com ho constata la continuïtat del mur nord en direcció a ponent.

Observacions:

A l'interior de nau, sobre la llinda del portal de ponent hi havia hagut una pedra esculpida amb la figura d'una cèrvola dins l'escut heràldic dels Cervelló actualment desaparegut.

Història

L'església de Santa Maria de Roqueta inicialment no va exercir funcions parroquials, ja que eren exercides per l'església de Sant Miquel. No obstant, posteriorment, les va assumir per perdre-les més tard i ser sufragània de la parròquia de Fillol. L'església es troba documentada l'any 1079 en el testament d'una dona anomenada Ermessenda, la qual deixa quatre mencusos a Santa Maria. Va passar a dependre del monestir de Santes Creus igual que el castell i l'església de Sant Miquel a partir de l'any 1229, quan morí Guerau, fill de Guillem de Cervelló, qui va deixar el castell de la Roqueta juntament amb altres dominis al monestir de Santes Creus. Aquest domini perdurà fins l'any 1330 que l'abat de Santes Creus cedí l'església de la Roqueta al bisbe de Vic. L'any 1685 en una visita del bisbe Pasqual a Fillol, anomena l'església de Santa Maria com

a propietat dels frares de Santes Creus, indicador que encara hi tenien alguns drets. L'any 1936 amb l'esclat de la guerra fou incendiada.

Abans de la guerra civil a l'església de Santa Maria de la Roqueta la principal festa que s'hi celebrava era el 8 de setembre mitjançant un Aplec ,amb ofici cantant. S'hi venerava la Verge Maria i a l'altar de l'absidiola situada a la paret nord s'hi venerava la Mare de Déu del Remei.

Bibliografia

AAVV. (1981): Catalunya Romànica. El Penedès-L'Anoia. Vol. XIX. Barcelona. Fundació Enciclopèdia Catalana.

AAVV. (1999): L'Alt Penedès, El Baix Penedès, El Garraf, l'Anoia. Pòrtic.Barcelona.

AAVV. (1994): Esglésies romàniques de l'Anoia. Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada i la Veu de l'Anoia. Codorniu Arts Gràfiques.

Catàleg de béns protegits per al POUM de de Sant Martí de Tous. Ajuntament de Sant Martí de Tous. Febrer de 2012.

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile de Catalunya. Patrimoni Arquitectònic del terme municipal de Sant Martí de Tous. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. Generalitat de Catalunya.

